

Lluís Valls
Estiu DLF

Columna

LLUÍS VALLS
ESTIU DLF

COL·LECCIÓ CLÀSSICA
PRIMERA EDICIÓ: GÈNER DEL 2023
© LLUÍS VALLS, 2023
© COLUMNNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.
AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA
ISBN: 978-84-664-2997-9
DIPÒSIT LEGAL: B. 23.053-2022
FOTOCOMPOSICIÓ: MOELMO
IMPRESS A CATALUNYA - PRINTED IN CATALONIA

www.columnnaedicions.cat

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor. La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries. En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement. A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.

Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

I

L'Arnau i jo compràvem els petards de Sant Joan en una botiga d'esports que al juny convertia un dels seus expositors en un petit polvorí. L'últim cop que vam compartir aquell ritual vam haver de fer més cua que mai. No és que tinguéssim gaire gent davant, però la vella Segarra trigava una eternitat a atendre les indicacions que li amplificaven els audiòfons. Amb l'experiència que acumulava hauria pogut muntar una pirotècnia, però ella confonia llastimosament els noms que any rere any li repetíem: voladors, *xinos*, trons, piules, *barrenos*... La seva memòria, per variar, es mostrava generosa amb els verds. Aquells cartutxets estrets, coronats per un pèl negre que feia de metxa, li resultaven fàcils de reconèixer, més que res pel color. Sota el vidre del taulell es presentaven en feixos circulars de cinquanta unitats, i tirats d'un en un sonaven ridículs, quasi imperceptibles, així que els compràvem per inaugurar la revetlla i no destrossar-nos els timpans de bon començament.

Els petards que ens endúiem a casa eren una metàfora de les vacances: estaven per estrenar, com l'estiu. Les ex-

pectatives que oferien ens semblaven infinites, però començaven a consumir-se un cop obríem foc amb els verds. De mica en mica aniríem gastant el nostre arsenal, amb dosis cada cop més grans de pólvora per satisfer les ganes de desfogar-nos. La tronada aniria creixent, tot i que ens acabariem acostumant a la rutina dels esclats, com em passava els últims dies de juliol, un cop acabat el Tour de França, quan la monotonia s'apoderava de les estones d'oci, quasi dos mesos abans de tornar a l'institut. El pitjor venia després. Des de feia uns anys, l'agost era sinònim d'avorriment. L'Arnau i els seus pares fugien sistemàticament: primer a l'estranger, i després a Cadaqués. D'aquest istiu no passa, has de venir uns dies a l'apartament, em proposaven, però l'excessiva sensatesa de la mare truncava aquells plans. T'ho diuen perquè són gent educada i els agrada quedar bé. No veus que els faries nosa? A la mare l'amoïnava que em convertís en una càrrega per a aquella gent. No volia creuar uns límits que ella sola s'havia fixat. S'hi duia bé, amb els pares de l'Arnau, però no havia volgut que la relació anés més enllà d'improvisades converses al carrer o de trucades que només pretenien tenir-nos localitzats. Mai no havia acceptat cap proposta per sortir amb ells, menys encara una invitació per anar a sopar a casa seva. Al pare ja li estava bé; tot allò li feia molta mandra.

El 21 de juny de 1989, a la botiga d'esports la cosa anava lenta: quaranta minuts de cua i deu més consumint-nos mentre la vella Segarra processava les nostres instruccions i completava la comanda. També vam batre el rècord de despesa, m'hi vaig deixar mil cinc-cents pessetes. L'Arnau va arribar a les tres mil i encara li va quedar un bitllet verd per desplegar a la cartera Levi's.

—Ei, Arnau, que si vols hi tornem a entrar.

—I un colló de mico, que arribariem a casa de mati-

nada. La iaia aquesta cada cop fot més catúfols. A veure si es jubila d'una vegada.

—Pobra dona, fa el que pot.

—I a mi què?! Si almenys hi hagués la seva neta, la malparida cada cop està més bona!

Era gairebé l'hora de sopar quan vaig ficar la clau al pany de casa. La mare em va revisar la càrrega i em va preguntar quants diners cremaria inútilment. Li vaig dir que amb prou feines mil peles. En veure que s'escandalitzava tot i la bola, vaig aprofitar per treure les notes finals: tot aprovat. Havia remuntat, desacreditat el catastrofisme que em rondava des del març, en tancar el segon trimestre, quan em vaig estrenar en l'art de suspendre. Física i Geografia van ser les culpables d'enllacar-me el currículum. Els pares van convenir que la sempre sospitosa adolescència i la mort de l'avi eren les causes més plausibles d'aquell fracàs momentani. Pobre avi Jesús!, ell, sobrat de refranys i de bons consells, pòstumament responsabilitzat de dos suspensos. Encara avui el recordo amb zel, l'admiro callant-se la boina abans de barallar-se amb el pedal de la seva *mobylette*. ¿Abuelo, qué recado toca hoy? Le llevaremos al Juan, el de la carnicería, unos ganchos que me encargó para colgar los cerdos y luego sacarles el lomo, el adobado ese que tanto te gusta. M'era igual anar a veure el carnisser, el mecànic o el seu amic Ceferino, un ferroviari jubilat obsessionat amb la petanca. Jo només volia acostar-me al seu do: tothom somreia quan l'avi apareixia. Desitjava aquella gràcia per a mi, i el dia que el pare em va dir que se n'havia anat al cel, després de plorar una bona estona, li vaig demanar a Déu que me la traspassés. Em sembla que Déu no em va sentir.

No vam sopar lllom aquella nit, sinó mongeta tendra i truita. En el moment en què em vaig aixecar per triar

les postres, va sonar el telèfon. El va agafar la mare i es va tancar a la seva habitació; em vaig imaginar que la trucada era de la tieta Felisa, n'hi havia per estona. Em va estranyar, doncs, que aparegués al cap de cinc minuts i m'oferís l'auricular.

—Víctor, la tieta et vol preguntar una cosa.

—Ara? Digue-li tu mateixa que m'he tret el curs sencer. Que sí, que era segon de BUP i que l'any que ve faré ciències —em vaig espolsar el tràmit mentre pescava de la nevera les millors cireres i deixava les macades a la Marina, la meva germana.

—Pots comptar que això ja l'hi he dit. Vinga, posat'hi, home!

Vaig suposar que aquell estiu tampoc vindrien a Barcelona i que la tieta només volia sentir-me la veu per certificar que m'havia canviat.

—Hola, maco. Que bé!, ja m'ha dit la teva mare que ho has aprovat tot i que ho has celebrat comprant un munt de petardos. Ves amb compte, que són molt perillosos.

—I tant, tieta, ja saps que soc molt prudent. Què fa el tiet? I els cosins? Els hi fas un petó de part meva, val?

Em vaig ficar una cirera a la boca, no tenia ganes de donar-li corda. La tieta Felisa era una mica més gran que la mare, i després de la mort de l'avi Jesús ens trucava dia sí dia també; necessitava sentir-se a prop de la seva germana. Arrossegava un sentiment de culpa des que deu anys enrere s'havien traslladat a Madrid per la feina del tiet Julià. Resulta que l'home era un artista venent assegurances i l'empresa el va promocionar i li va inflar la nòmina per tal que acceptés anar a obrir mercat a la capital. L'única cosa que consolava la tieta era la rehabilitació que havien dut a terme a la casa familiar de Valcuerno, a Sòria. La proximitat amb Madrid i l'engreix que havien

experimentat en el compte corrent els van permetre tornar a gaudir d'aquella casa. La casa on havia nascut l'avi.

—Sí, esclar, després els hi faig els petons —va contestar la tieta abans que em desfés de l'auricular. I va afegir—: Però, escolta, no t'agradaria veure'ns al juliol?

—Això vol dir que aquest estiu sí que vindreu?

—No, Víctor, serem a Valcuerno. T'estic dient que vinguis a passar uns dies amb nosaltres. Des de primers de mes i fins que s'acabin les festes. Què et sembla?

Em vaig empassar el pinyol de la cirera.

Havia anat dos cops al poble. Del primer no recordo res, era massa petit. Quan hi vaig tornar ja tenia onze anys, la Mare de Déu del Pilar queia en divendres i ens vam plantar allà per donar un cop demà en la verema. L'experiència va ser tan breu com extraordinària, tot era nou, engrescador. M'ho vaig passar pipa. Per això les paraules de la tieta Felisa em van sacsejar, perquè, sense demanar-ho, havia aparegut una nova oportunitat: Valcuerno com a alternativa a l'utòpic Cadaqués. Qualsevol altre hauria vist en aquella invitació una ganga, un premi segur. Jo no. Només em rondava tot allò que podia sortir malament. Em veia desbaratant el record impol·lut que en guardava des dels dies de la verema. A punt de fer setze anys, capbussar-me a les festes d'aquell poble no tindria res a veure amb el que hi vaig viure com a nen, de la mà dels pares i l'avi. La meva cosina Inès m'havia explicat que a l'estiu Valcuerno es transformava, els primers dies de juliol eren un degotar de cotxes a rebentar de maletes i paquets. Les famílies hi arribaven deleroses de mostrar com de bé es guanyaven la vida lluny del poble. Els més joves, fills o nets dels que van migrar, tenien l'afany d'evidenciar que la modernitat no estava renyida amb les arrels. Allà tothom es coneixia des de petit i s'ajuntaven en colles

per jugar a la plaça, sortir en bici, atipar-se o fer el cafre a les nits. Els dies de la festa major era norma agafar una bufà i passar-se de rosca.

Al telèfon, la tieta Felisa va trobar estrany que trigués a dir-li que estava encantat amb la seva proposta. Va jugar la carta de la Inès per acabar amb els meus dubtes.

—Què passa, cosinet? Què m'expliques?

—Hola, Inès. Mira... aquí. Bé, tot bé. I tu?

—De conya, comptant els dies que queden per veure'ns al poble. Ja era hora que vinguessis a les festes!

—Sí, ja. El que passa és que... —vaig vacil·lar—. No sé si hi vindré.

—Però què dius! Què coi no has de venir! No em surtis amb l'excusa que tens una novieta. Digue-li que seran quatre dies, que passaran volant. I que quan tornis encara estareu més enamorats —se'n fotia.

—No, si no és això —vaig improvisar—: És que ja tenia plans. Aquí, a Barcelona, amb uns amics. Ara no puc deixar-los penjats.

—No siguis cataplasma! Calla, calla, tu pujaràs a l'auto-bús com un pepe i vindràs cap aquí a saber com és una festa major de debò. A més, ja t'hem assignat l'habitació de l'Andreu.

El seu germà, el meu cosí Andreu, estava fent la mili a Ceuta. El pobre havia topat amb un sergent malparit: en mig any només havia pogut tornar un cop a Madrid i no esperava el següent permís fins a l'agost. En bona part, allò explicava que m'haguessin convidat. Al telèfon, els arguments de la Inès no em van acabar de seduir. Aquella nit em vaig adormir tard, volia agafar el son passant pàgines de *Miguel Strogoff*, però l'escena en què un sabre roent cega l'heroi rus de per vida em va alterar, la vaig llegir com una advertència a la meva renúncia.